

جامع
کنکور

نظام
پایه

روان‌شناسی

ششم جلیلی منجیلی

درسنامه جامع و کامل

مشاوره درسی

۹۰۶ پرسش چهارگزینه‌ای

جدول مقایسه‌ای

چینش هدف‌دار تست‌ها

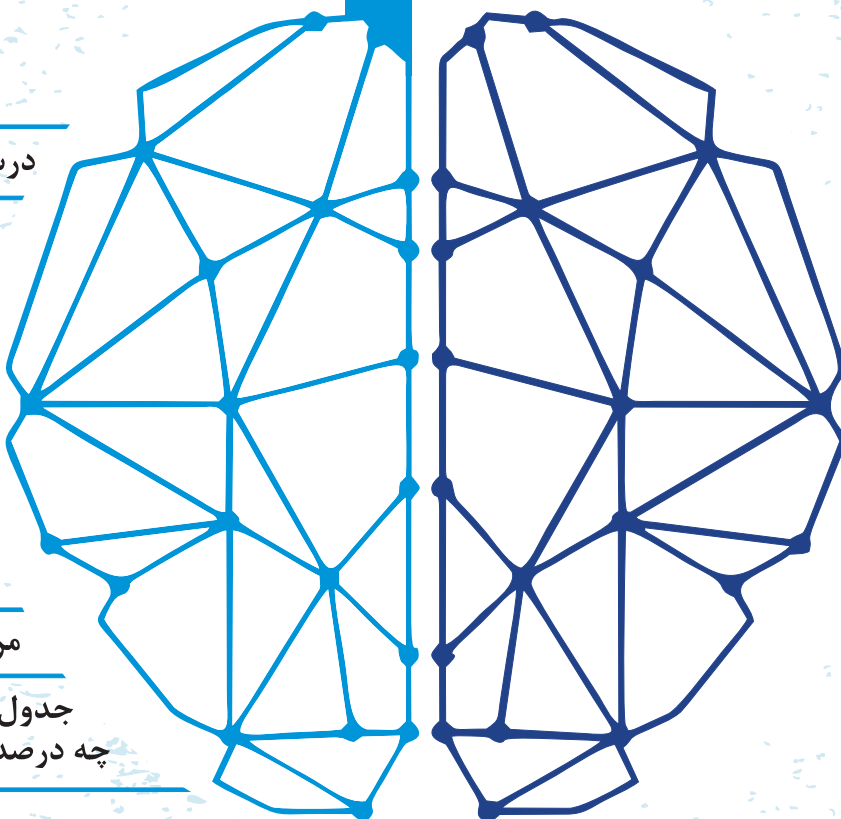
تبدیل تصویرها به تست

پاسخ‌های تشریحی

مرور و جمع‌بندی

جدول اعداد انسانی:

چه درصدی بزنم؟ چه رتبه‌ای می‌آورم؟

ناشر تخصصی دروس عمومی و علوم انسانی

انسانی‌ها! تا آخر همراه شما هستیم

ختم ورق بزنید و پشت همین صفحه را بخوانید.

* در کارت سوم، واژه رنگ‌ها با رنگ نامتجانس آنها چاپ شده است. (برای مثال واژه قرمز با رنگ سبز چاپ شده است) در این مرحله، از افراد خواسته می‌شود بدون توجه به خود واژه، رنگی را که واژه با آن چاپ شده است، به سرعت نام ببرند. (یعنی برای مثال، واژه قرمز را نخوانند؛ بلکه به نام رنگ سبز اشاره کنند).

- انجام مرحله سوم، دشوارتر از مراحل قبلی است. پاسخ‌های افراد در این مرحله، یا اشتباه است و یا پاسخ‌های صحیح آنها با تأخیر همراه است؛ زیرا اغلب بزرگسالان در فرآیند خواندن مهارت دارند؛ به‌همین دلیل عمل خواندن را به‌طور غیرارادی و خودکار انجام می‌دهند. پس برای آنها دشوار است که به‌طور ارادی از خواندن کلمه قرمز خودداری کنند و بر رنگی (مثلاً رنگ سبز) که کلمه قرمز با آن نوشته شده است، متمرکز شوند.
- این موضوع در مورد عملکرد رانندگان در واکنش به تابلوی ورود ممنوع که به رنگ سبز تغییر کرده است نیز صدق می‌کند. افرادی که در تشخیص علائم راهنمایی و رانندگی مهارت پیدا می‌کنند، به‌تدریج، اطلاعات مربوط به این علائم را به‌صورت خودکار پردازش می‌کنند و بدون اینکه بر آنها متمرکز شوند، آنها را به همان شکلی پردازش می‌کنند که به حافظه سپرده‌اند. به‌همین دلیل، حتی اگر رنگ تابلوی ورود ممنوع به رنگ سبز تغییر کند، رانندگان احساس اجبار می‌کنند که آن را به رنگ قرمز ببینند.

ادراک: محرک‌های محیطی را چگونه تفسیر می‌کنیم؟

- ادراک فرآیندی است که ما از طریق آن، محرک‌های مورد توجه را بازشناسی و سازماندهی می‌کنیم و به آنها معنا می‌بخشیم. گاهی بازشناسی، سازماندهی و معنا بخشیدن به محرک‌هایی که مورد توجه ما قرار گرفته‌اند، با خطا همراه است، برای مثال، ادراک تصاویر دوبعدی به صورت تصاویر سه‌بعدی، بیانگر این است که ما دچار خطای ادراکی شده‌ایم.

خطای ادراکی

- خطای ادراکی نشانگر این است که «آنچه را که احساس می‌کنیم، لزوماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراک می‌کنیم». یعنی:

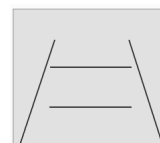

۱- گاهی اوقات چیزی را ادراک می‌کنیم که آن را احساس نکرده‌ایم. (چیزی را ادراک می‌کنیم که وجود خارجی ندارد.) مانند آنچه که در شکل‌های روبه‌رو مشاهده می‌شود. در وسط این شکل‌ها، مثلث‌های مشکی و سفید وجود ندارند، اما همه افراد این دو مثلث را ادراک می‌کنند. (یعنی دو مثلث سیاه و سفید در مرکز این شکل‌ها احساس نمی‌شوند، ولی ما آنها را ادراک می‌کنیم).

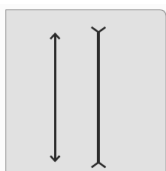
۲- گاهی اوقات، بسیاری از محرک‌های حسی در حد تحریک گیرنده‌های حسی باقی می‌مانند و وارد فضای ادراکی نمی‌شوند. (یعنی محرک احساس شده، تفسیر نمی‌شود، به عبارت دیگر، چیزی را که وجود دارد، ادراک نمی‌کنیم).

- در ادامه مطالب، به دو نمونه از خطاهای ادراکی بینایی اشاره شده است.

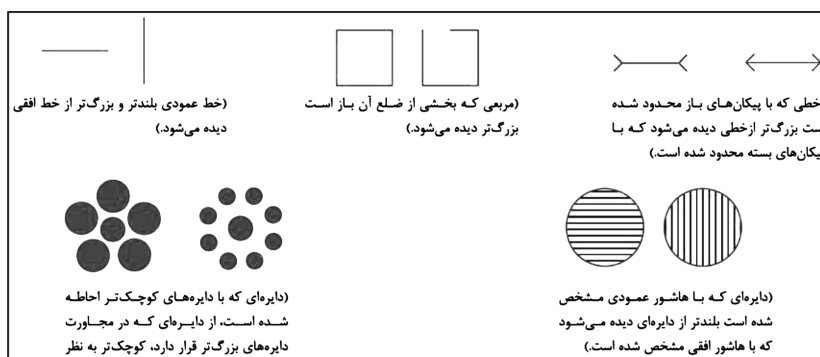
* خطای پونزو، نمونه‌ای از خطای ادراکی بینایی است که در شکل سمت راست نشان داده شده است. در این شکل، طول دو خط وسط برابر است، اما ما خط بالایی را بلندتر از خطی که در پایین قرار دارد، ادراک می‌کنیم. (یعنی اندازه هر دو خط به‌صورت مساوی احساس می‌شود، ولی به‌صورت مساوی ادراک نمی‌شوند).

* خطای مولر- لایر، نمونه دیگری از خطای ادراکی بینایی است که در شکل روبه‌رو نشان داده شده است. در این تصویر ما با دو خط مساوی مواجه هستیم، اما خطی که با پیکان‌های واگرا محدود شده، بلندتر از خطی ادراک می‌شود که با پیکان‌های هم‌گرا محدود شده است.

در تصاویر زیر، برخی از خطاهای ادراکی بینایی نشان داده شده‌اند. این تصاویر، دو به دو با هم برابرند، ولی ما در ادراک آنها دچار خطا می‌شویم و یکی را بزرگتر و دیگری را کوچکتر ادراک می‌کنیم.

نتایج حاصل از خطای ادراکی

- با توجه به خطای ادراکی می‌توانیم نتیجه بگیریم که:

- ۱- ادراک متفاوت از احساس است.
 - ۲- اگر خطاهای ادراکی زیاد باشد، به‌عنوان یک خطای شناختی وارد نظام پردازشی فرد می‌شود که نتایج آن خطرناک‌تر از خطاهای ادراکی، مثل خطای مولر - لایر است. برای مثال:
- **مثال اول:** برخی از افراد در ادراک خود از بدنشان دچار خطای شناختی هستند، به‌طوری‌که حتی اگر بسیار زیبا هم باشند، تصور می‌کنند که در بدن آنها مشکل وجود دارد و برای رفع آن به جراحی‌های زیبایی اقدام می‌کنند.
- **مثال دوم:** برخی از دانش‌آموزان به‌صورت غیر واقعی درس را مشکل تلقی می‌کنند. در حالی‌که برخی دیگر چنین برداشتی ندارند. مشکل بودن یک درس احتمالاً به دلیل روش غلط مطالعه است نه اینکه واقعاً دشوار است.

خطاهای ادراکی:

خطاهای ادراکی در تمامی حواس آدمی رخ می‌دهد، اما مهم‌ترین خطاهای ادراکی عبارتند از: خطاهای بینایی، خطاهای شنوایی، خطاهای زمان و مکان و خطاهای حرکتی

خطاهای شنوایی:

گوش نیز مانند چشم در تعبیر و تفسیر محرک‌های خارجی دچار خطا می‌شود. بهترین نمونه خطای شنوایی، گفتگوی بازیگران سینما است. با این که صدا از یک بلندگو که آن هم در بالا یا زیر پرده سینما قرار دارد، به گوش می‌رسد، ولی ما صدا را از دهان بازیگران می‌شنویم.

خطاهای زمان و مکان:

در خطای ادراکی زمانی، گاهی اوقات مدت زمان را دیرتر یا زودتر از زمان واقعی ادراک می‌کنیم. برای مثال:

• **مثال اول:** وقتی که سرگرم کاری هستیم، زمان برای ما خیلی زود می‌گذرد.

• **مثال دوم:** یک ساعت انتظار، طولانی‌تر از یک ساعت در جلسه امتحان به نظر می‌رسد.

در خطای ادراکی مکانی، اغلب در تشخیص مکان تحریک، دچار خطا می‌شویم. برای مثال اگر دو نقطه بسیار نزدیک، روی پوست ما تحریک شود، ما محل تحریک شده را در یک نقطه ادراک می‌کنیم.

خطاهای حرکتی:

یک نمونه از خطاهای حرکتی عبارت است از ادراک تصاویر متحرک بر روی پرده سینما، درحالی‌که این تصاویر متحرک نیستند، بلکه مجموعه عکس‌هایی هستند که به‌صورت متوالی و با فاصله زمانی (هر ۲۴ عدد در یک ثانیه) نشان داده می‌شوند.

مکتب گشتالت

- واژه گشتالت، یک واژه آلمانی و به معنی کل و هیئت است.

- روان‌شناسان پیرو مکتب گشتالت:

• معتقد بودند که روش‌های جزءنگر (تجزیه گرایانه) درک جامعی ایجاد نمی‌کنند.

• عقیده داشتند که **کل**، علاوه بر **مجموع اجزاء**، شامل **روابط بین اجزاء** هم می‌شود که این روابط از جمع اجزاء به دست نمی‌آید. یعنی معتقد بودند «کل، بیشتر از مجموع اجزاء است».

• تلاش کردند با استفاده از اصول ساده، منظور خود را بیان کنند. برخی از این اصول عبارتند از:

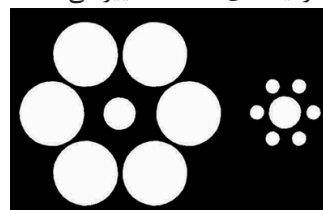
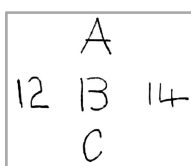
- ۱- اصل شکل و زمینه؛ ۲- اصل مجاورت؛ ۳- اصل مشابهت؛ ۴- اصل استمرار؛ ۵- اصل تقارب

- قبل از ارائه توضیحات درباره اصول روان‌شناسی گشتالت، لازم است مفهوم این جمله که «کل، چیزی بیش از مجموع اجزاء تشکیل‌دهنده آن است»، روشن شود. برای این منظور، رویکردهای جزءنگر و مکتب گشتالت را با هم مقایسه می‌کنیم.
- رویکردهای جزءنگر و مکتب گشتالت درباره ادراک شکل مقابل چه دیدگاهی دارند؟

رویکردهای (روش‌های) جزءنگر	مکتب گشتالت
معتقدند که ادراک اشیاء یا رویدادها، حاصل مجموع اجزای تشکیل‌دهنده آنها است. (معتقدند که ما ابتدا اجزای یک شیء را ادراک می‌کنیم، سپس با جمع بستن اجزاء، خود شیء را درک می‌کنیم.)	معتقدند که ما ابتدا کل اشیاء یا رویدادها را ادراک می‌کنیم که چیزی بیش از مجموع اجزاء یک شیء یا رویداد است. (ابتدا کل یک شیء یا رویداد را درک می‌کنیم و سپس، از کل به اجزاء آن پی می‌بریم.)
براساس روش‌های جزءنگر، شکل بالا را به‌صورت نقطه‌هایی ادراک می‌کنیم که در مجموع سه نقطه را می‌سازند. (یعنی ادراک شکل براساس مجموع اجزاء آن صورت می‌گیرد.)	براساس مکتب گشتالت، شکل بالا را به‌صورت مثلث (کل) ادراک می‌کنیم که متشکل از مجموع اجزاء (یعنی سه نقطه) و روابط بین اجزاء است. روابط درونی میان اجزاء در این شکل باعث می‌شود که آن را چیزی بیش از مجموع اجزاء، یعنی به صورت یک مثلث ادراک کنیم.
	روان‌شناسان گشتالت روابط درونی را با استفاده از چند اصل ساده توضیح می‌دهند که در این شکل، با اصل تقارب توضیح داده می‌شود.

اصل شکل و زمینه

- براساس اصل **شکل و زمینه**، ادراک ما از یک شکل، تحت تأثیر **زمینه‌های مختلف تغییر** می‌کند. برای مثال:
*** مثال اول:** در شکل روبه‌رو، «حرف B» با توجه به اعداد 12 و 14، عدد «13» خوانده می‌شود، اما در کنار حروف A و C، حرف «B» خوانده می‌شود. (یعنی ادراک ما از حرف B که در این تصویر به صورت شکل درک می‌شود، تحت تأثیر زمینه‌های مختلف تغییر می‌کند).

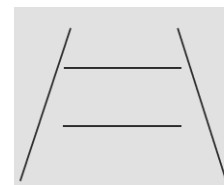

*** مثال دوم:** در شکل روبه‌رو، اندازه دو دایره‌ای که در وسط دایره‌های دیگر قرار دارند، برابر است؛ اما دایره‌ای که توسط دایره‌های بزرگتر احاطه شده است، کوچکتر از دایره احاطه شده توسط دایره‌های کوچکتر ادراک می‌شود. (یعنی ادراک ما از دایره‌های وسط که در این تصویر به صورت شکل درک می‌شوند، تحت تأثیر زمینه‌های مختلف تغییر می‌کند).

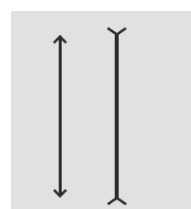

ادراک ما از اندازه چهار گوش‌های کوچک در تصویر روبه‌رو نیز براساس قانون شکل و زمینه سازمان می‌یابد. چهار گوش‌ها در این تصویر، دو به دو با هم برابرند؛ اما چهار گوش روشن که در زمینه سیاه قرار گرفته، بزرگتر از چهار گوش سیاه رنگی که در زمینه روشن قرار دارد، ادراک می‌شود.

*** مثال سوم:** ادراک ما از اندازه طول دو پاره خط وسط در خطای پونزو، براساس اصل شکل و زمینه توضیح داده می‌شود. در این خطای ادراکی، فاصله دو خط مایل بر ادراک ما از اندازه دو خط وسط تأثیر می‌گذارد. یعنی همانطور که در شکل سمت راست نشان داده شده است، خط وسط در جایی که دو خط مایل به هم نزدیکتر هستند، بزرگتر و در جایی که دو خط مایل از هم دورتر هستند، کوچکتر دیده می‌شود.

*** مثال چهارم:** ادراک متفاوت ما از طول دو خط مساوی که با پیکان‌های همگرا و واگرا محدود شده‌اند، براساس اصل شکل و زمینه سازمان می‌یابد. در این تصویر، پیکان‌ها به صورت زمینه و دو پاره خط وسط، به صورت شکل ادراک می‌شوند. زمانی که جهت پیکان‌ها تغییر می‌کند، ادراک ما نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرد و تغییر می‌کند. (یعنی در این تصویر، ادراک ما از طول دو پاره خط، تحت تأثیر **زمینه‌های مختلف تغییر** می‌کند).

*** مثال پنجم:** اصل شکل و زمینه می‌تواند وارون‌پذیر باشد. برای مثال در تصویر سمت راست، هم بخش روشن (گوریل و شیر) و هم بخش تیره (درخت) را می‌توان به صورت شکل و زمینه ادراک کرد. یعنی زمانی که گوریل و شیر را به صورت شکل می‌بینیم، درخت به صورت زمینه ادراک می‌شود و زمانی که درخت را به صورت شکل می‌بینیم، گوریل و شیر به صورت زمینه ادراک می‌شود.

منظور از شکل و زمینه چیست؟

- * شکل، بخشی است که ما به آن توجه می‌کنیم و برجسته است، یعنی در جلوی زمینه دیده می‌شود.
- * زمینه، بخشی است که ما به آن توجه نداریم و آن را به صورت محو و پشت شکل می‌بینیم.

اصل مجاورت

- براساس اصل مجاورت، وقتی چند شیء در کنار یکدیگر باشند، آنها را به صورت یک گروه (یک کل یکپارچه) ادراک می‌کنیم. برای مثال:
*** مثال اول:** ما شکل روبه‌رو را به صورت چهار گروه دو خطی ادراک می‌کنیم. یعنی خطوط نزدیک به هم را در یک گروه می‌بینیم.
*** مثال دوم:** ما صداهای نزدیک به هم را به صورت واحدهای گفتاری مستقل می‌شنویم.
*** مثال سوم:** رمز بین المللی مرس براساس قانون مجاورت ساخته شده است. در این روش ارتباطی، فواصلی از سکوت را با طول‌های مختلف به کار می‌گیرند تا از این طریق، گروه‌های صدا را به صورت کلمه از هم جدا کنند.

(کنکاشی)

۴۳۱. بیشترین تحریکات حسی، توسط کدامیک از گیرنده‌ها دریافت می‌شود؟

مشاوره درسی: کدام بخش از این سؤال مبهم است؟ برای پاسخ دادن به این سؤال، باید بتوانیم مفهوم «بیشترین تحریکات حسی» را درک کنیم. در کتاب درسی، بارها به «تحریکات حسی» و «دریافت‌های حسی» اشاره شده است. اگر هنگام مطالعه، به مفاهیم دقت کرده باشیم، متوجه می‌شویم که مفهوم «تحریکات حسی» و «دریافت‌های حسی» یکسان است. اگر به جای تحریکات حسی، به دریافت‌های حسی اشاره شده بود، کدام گزینه را به عنوان پاسخ صحیح انتخاب می‌کردی؟

شبند میلی

۱) گیرنده‌هایی که میزان تحریک آنها در نور کم کاهش پیدا می‌کند.

۲) گیرنده‌هایی که منشأ تحریک آن، ارتعاش یک شیء است.

۳) گیرنده‌هایی که سطح گسترده‌ای از بدن را دربر گرفته‌اند.

۴) گیرنده‌هایی که در انتهای حفره‌های بینی قرار دارند.

۴۳۲. «بزرگ‌ترین دستگاه حسی» و «بیشترین دریافت‌های حسی»، به ترتیب، مربوط به کدامیک از حواس است؟

۱) لامسه - شنوایی ۲) لامسه - بینایی ۳) شنوایی - بویایی ۴) بویایی - بینایی

۴۳۳. اطلاعات مربوط به «بافت»، «درخشندگی» و «وزن» به ترتیب، توسط کدام یک از حواس دریافت می‌شوند؟

۱) لامسه - لامسه - بینایی ۲) بینایی - بینایی - لامسه ۳) لامسه - بینایی - لامسه ۴) بینایی - لامسه - بینایی

۴۳۴. اطلاعات مربوط به «کناره‌ها»، «برجستگی و فرو رفتگی» و «رنگ» اشیاء، به ترتیب توسط کدام حواس دریافت می‌شود؟

۱) لامسه - بینایی - لامسه ۲) بینایی - بینایی - لامسه ۳) لامسه - بینایی - بینایی ۴) لامسه - لامسه - بینایی

۴۳۵. «میزان حساسیت نقاط مختلف بدن» و «عوامل شخصیتی و فرهنگی»، به ترتیب بر دریافت‌های حسی کدامیک از گیرنده‌ها تأثیر می‌گذارند؟

۱) سرما - گرما ۲) درد - درد ۳) درد - سرما ۴) درد - گرما

۴۳۶. عوامل مؤثر بر «بالا بودن قدرت تحمل جانبازان جنگ تحمیلی، در برابر درد» و «قابل تحمل بودن درد زایمان در مقایسه با درد جراحی

(مفهومی)

کلیه»، به ترتیب کدام است؟

۱) عوامل شخصیتی و فرهنگی - عوامل شخصیتی و فرهنگی

۲) میزان حساسیت نقاط مختلف بدن - عوامل شخصیتی و فرهنگی

۳) عوامل شخصیتی و فرهنگی - میزان حساسیت نقاط مختلف بدن

۴) میزان حساسیت نقاط مختلف بدن - میزان حساسیت نقاط مختلف بدن

توجه: محرک‌های محیطی را چگونه انتخاب می‌کنیم؟

۴۳۷. کدام مورد در شکل‌گیری تمرکز نقش دارد؟

۱) انتخاب محرک خاص ۲) تفکیک توجه از تمرکز

۳) ارتباط نزدیک توجه و تمرکز ۴) تداوم توجه

۴۳۸. کدام عبارت نادرست است؟

۱) به فرایند انتخاب یک محرک از بین محرک‌های مختلف، توجه می‌گویند.

۲) توجه و فرایند حاصل از تداوم آن، به یک مفهوم به کار می‌روند.

۳) همه افراد قادر به تفکیک توجه و تمرکز نیستند.

۴) ارتباط نزدیکی میان توجه و تمرکز وجود دارد.

۴۳۹. علت اینکه در اغلب موارد، همه افراد نمی‌توانند توجه و تمرکز را از یکدیگر تفکیک کنند، چیست؟

۱) مشکل داشتن در شکل‌گیری توجه و تمرکز ۲) عدم دریافت تحریکات حسی

۳) ارتباط نزدیک این دو مفهوم به هم ۴) ارائه یکنواخت موضوع مورد توجه

۴۴۰. «دچار حواس‌پرتی شدن» و «عدم انتخاب یک موضوع»، به ترتیب بیانگر وجود اشکال در کدامیک از فرآیندها است؟

۱) توجه - ادراک ۲) احساس - توجه ۳) توجه - تمرکز ۴) تمرکز - توجه

۴۴۱. کدام عبارت، در ارتباط با «عملی شدن تصمیم دانش‌آموز برای گوش کردن به درس» و «معطوف شدن توجه او به موضوعات دیگر»،

(مفهومی)

درست است؟

۱) انتخاب موضوع و تداوم و پایداری آن با مشکل مواجه است.

۲) فرآیند انتخاب موضوع و تداوم و پایداری آن با مشکل مواجه نیست.

۳) فرآیند توجه مشکلی ندارد، اما تداوم و ثبات آن با مشکل مواجه است.

۴) انتخاب موضوع با مشکل مواجه شده است اما فرآیند تمرکز مشکلی ندارد.

۵۲۴. رفع نقص یک وضعیت ناتمام، با استفاده از کدام اصل گشتالت توضیح داده می‌شود؟ (کنکاشی)

- ۱ اصل مشابهت ۲ اصل تقارب ۳ اصل استمرار ۴ اصل مجاورت

۵۲۵. گرایش افراد به ادراک کامل از اشکال ناقص، با توجه به کدام اصل گشتالت اشاره دارد؟ (مافظه‌ای)

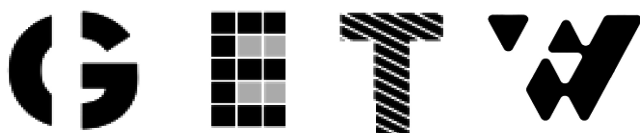
- ۱ اصل استمرار ۲ اصل مجاورت ۳ اصل تقارب ۴ اصل شکل و زمینه

۵۲۶. ما ادراک خود از شکل‌های «الف»، «ب» را به ترتیب، براساس اصول گشتالت سازمان می‌دهیم؟ (کنکاشی)

- ۱ اصل استمرار - اصل تقارب
۲ اصل مجاورت - اصل تقارب
۳ اصل تقارب - اصل استمرار
۴ اصل مجاورت - اصل استمرار

۵۲۷. ادراک ما به ترتیب از حروف «G»، «E»، «T» و «W» که در زیر نشان داده شده است، براساس کدام اصول گشتالت سازمان می‌یابند؟ (کنکاشی)

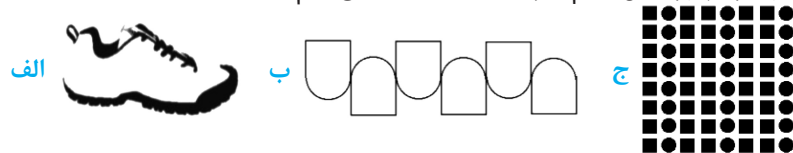
- ۱ استمرار - مشابهت - مجاورت - استمرار
۲ استمرار - مجاورت - مشابهت - استمرار
۳ تقارب - مجاورت - استمرار - تقارب
۴ تقارب - مشابهت - تقارب - تقارب

۵۲۸. ما ادراک خود از شکل‌های «الف»، «ب» و «ج» را به ترتیب براساس اصول گشتالت سازمان می‌دهیم؟ (کنکاشی)

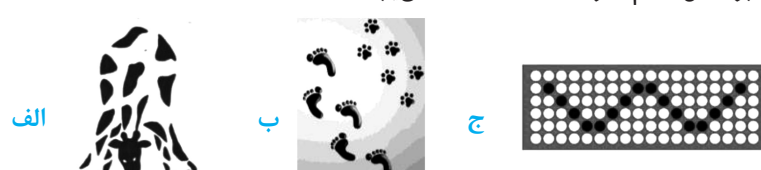
- ۱ مشابهت - تقارب - مجاورت
۲ مجاورت - تقارب - مشابهت
۳ مجاورت - استمرار - مشابهت
۴ مشابهت - استمرار - مجاورت

۵۲۹. ما ادراک خود از شکل‌های «الف»، «ب» و «ج» را به ترتیب براساس اصول گشتالت سازمان می‌دهیم؟ (کنکاشی)

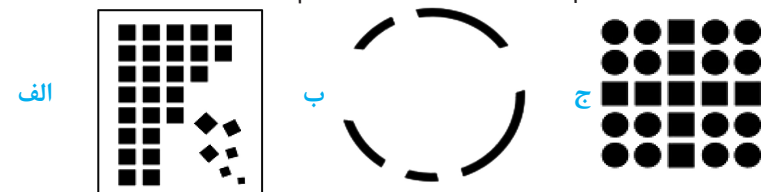
- ۱ تقارب - استمرار - مشابهت
۲ استمرار - تقارب - مشابهت
۳ استمرار - تقارب - مجاورت
۴ تقارب - استمرار - مجاورت

۵۳۰. ادراک ما از شکل‌های «الف»، «ب» و «ج» را به ترتیب، براساس اصول گشتالت سازمان می‌یابد؟ (کنکاشی)

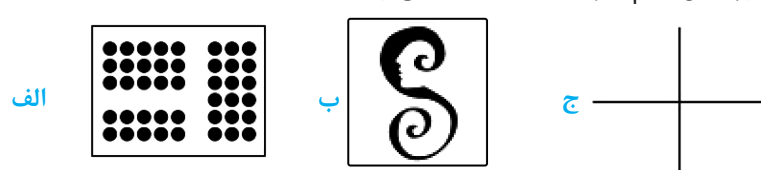
- ۱ استمرار - شکل و زمینه - مجاورت
۲ تقارب - شکل و زمینه - مشابهت
۳ استمرار - مشابهت - مجاورت
۴ تقارب - مشابهت - مشابهت

۵۳۱. ما ادراک خود از شکل‌های «الف»، «ب» و «ج» را به ترتیب، براساس اصول گشتالت سازمان می‌دهیم؟ (مفهومی)

- ۱ مشابهت - تقارب - مجاورت
۲ مجاورت - تقارب - مشابهت
۳ مشابهت - استمرار - مجاورت
۴ مجاورت - استمرار - مشابهت

۵۳۲. ادراک ما از شکل‌های «الف»، «ب» و «ج» را به ترتیب، براساس اصول گشتالت سازمان می‌یابد؟ (کنکاشی)

- ۱ مجاورت - استمرار - تقارب
۲ مشابهت - تقارب - استمرار
۳ مجاورت - شکل و زمینه - استمرار
۴ مشابهت - شکل و زمینه - استمرار

حداقل شدت محرک برای دریافت حسی توسط گیرنده‌های پوست
← سقوط بال مگس از فاصله یک سانتی‌متری روی گونه

مدول ۳-ا، صفحه ۷۲ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۲۲. یک قاشق چایخوری شکر باید در حدود ۸ لیتر آب حل شود تا ما شیرینی آن را احساس کنیم.

مدول ۳-ا، صفحه ۷۲ کتاب درسی پاسخ گزینه ۱ است

۴۲۳. هر چقدر نور بیشتر باشد، میزان تیزیابی نیز بیشتر می‌شود. در نتیجه، میان نور زیاد و افزایش تیزیابی رابطه مستقیم وجود دارد.

صفحه ۷۲ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۲۴. یکی از دلایل بروز اغلب تصادفات رانندگی در شب، کاهش تیزیابی، یعنی کاهش توانایی مشاهده جزئیات است.

صفحه ۷۲ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۲۵. تیزیابی = توانایی مشاهده جزئیات

صفحه ۷۲ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۲۶. برقراری ارتباط نتیجه یک رابطه گفتاری و شنیداری است، پس می‌توانیم بگوییم که حس شنوایی همراه با زبان، در برقراری ارتباط نقش مهمی دارد.

صفحه ۷۰ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۲۷. ارتعاش مولکول‌های هوا ← احساس صدا ← از طریق گوش

حل شدن مواد در آب ← احساس مزه ← از طریق زبان

صفحه ۷۲ کتاب درسی پاسخ گزینه ۱ است

۴۲۸. اغلب دریافت‌های حس بویایی، حاصل ذرات گازی شکل و سنگین‌تر از هوا است. ارتعاش مولکول‌های هوا که در گزینه‌های «۱» و «۲» به آن اشاره شده است، موجب تحریک حس شنوایی می‌شود، نه حس بویایی.

صفحه ۷۲ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۲۹. آناتومی بدن ما، به گونه‌ای است که باعث می‌شود روی دو پا بایستیم و این امر موجب محرومیت ما از درک اغلب بوها شده است. چرا گزینه «۳» نادرست است؟ چون اگر آستانه مطلق حس بویایی در انسان کم‌تر از آن چیزی بود که الان هست، حس بویایی او قوی‌تر می‌شد.

صفحه ۷۲ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۳۰. گیرنده‌های حس لامسه در سطح گسترده‌تری نسبت به سایر گیرنده‌ها قرار دارند. در گزینه «۱» به حس بویایی، در گزینه «۲» به حس شنوایی، در گزینه «۳» به حس لامسه و در گزینه «۴» به حس بینایی اشاره شده است.

صفحه ۷۲ و ۷۳ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۳۱. بیشترین تحریک حسی متعلق به حسی است که بیشترین دریافت‌های حسی را داشته باشد؛ یعنی حس بینایی که در گزینه «۱» به آن اشاره شده است.

صفحه ۷۲ کتاب درسی پاسخ گزینه ۱ است

۴۳۲. بزرگ‌ترین دستگاه حسی ← لامسه

بیشترین دریافت‌های حسی ← بینایی

صفحه ۷۲ و ۷۳ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۳۳. دریافت اطلاعات مربوط به بافت و وزن ← حس لامسه

دریافت اطلاعات مربوط به درخشندگی ← حس بینایی

صفحه ۷۲ و ۷۳ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۳۴. دریافت اطلاعات مربوط به کناره‌ها و برجستگی و فرو رفتگی ← حس لامسه / دریافت اطلاعات مربوط به رنگ ← حس بینایی

صفحه ۷۲ و ۷۳ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۳۵. «میزان حساسیت نقاط مختلف بدن» و «عوامل شخصیتی و فرهنگی»، عوامل مؤثر بر احساس درد هستند.

صفحه ۷۳ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۳۶. عامل مؤثر در تحمل درد توسط جانبازان جنگ تحمیلی ← عوامل شخصیتی و فرهنگی

عامل مؤثر در تحمل درد زایمان در مقایسه با درد جراحی کلیه ← میزان حساسیت نقاط مختلف بدن

صفحه ۷۳ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۳۷. اگر توجه تداوم داشته باشد، تمرکز شکل می‌گیرد.

صفحه ۷۳ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۳۸. منظور از فرایند حاصل از تداوم توجه، تمرکز است که همانطور که می‌دانیم، توجه و تمرکز به یک معنا به کار نمی‌روند و با هم تفاوت دارند.

صفحه ۷۳ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۳۹. توجه و تمرکز ارتباط نزدیکی با هم دارند، به همین دلیل، در اغلب موارد، همه افراد نمی‌توانند توجه و تمرکز را از یک‌دیگر تفکیک کنند.

صفحه ۷۳ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۴۰. پرت شدن حواس از یک موضوع، بیانگر این است که قبل از آن توجه شکل گرفته و مدتی ادامه داشته است، اما بعد از مدتی به حواس‌پرتی ختم شده است. این بدین معنی است که تمرکز فرد با مشکل مواجه است. اما عدم انتخاب موضوع بیانگر اشکال در توجه است.

صفحه ۷۳ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۴۱. اتخاذ تصمیم به معنی انتخاب موضوع است، پس توجه (فرآیند انتخاب) با مشکل مواجه نیست. اما تغییر جهت توجه از موضوع انتخاب شده به موضوع دیگر، بیانگر این است که تداوم (پایداری) توجه با مشکل مواجه است.

صفحه ۷۴ و ۷۵ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۴۲. انگیزتگی ذهنی، یکی از عوامل مؤثر در ایجاد تمرکز است، نه یکی از منابع توجه.

صفحه ۷۴ و ۷۷ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۴۳. در گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» به ترتیب به تأثیر سبک پردازش افراد، تحریکات حسی و اطلاعات موجود در حافظه، بر توجه اشاره شده است که از عوامل مؤثر بر توجه هستند. اما در گزینه «۱» به عامل مؤثر در ایجاد تمرکز اشاره شده است.

صفحه ۷۴ کتاب درسی پاسخ گزینه ۱ است

۴۴۴. تأثیر انتظارات یک فرد در توجه او به محرک خاص، به سبک پردازش او اشاره دارد.

صفحه ۷۴ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۴۵. ناتوانی در بازیابی نام یک فرد آشنا به این معنا است که نام او قبلاً در توجه ما بوده اما در حال حاضر نسبت به آن آگاهی کامل نداریم.

صفحه ۷۴ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۴۶. پدیده‌های نوک‌زبانی و آماده‌سازی بیانگر این نکته است که ما نسبت به همه آنچه که در حیطه توجه‌مان قرار می‌گیرد، آگاهی کامل نداریم.

صفحه ۷۴ و ۷۵ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است

۴۴۷. از پدیده آماده سازی در آگاهی‌های تبلیغاتی استفاده می‌شود.

صفحه ۷۵ کتاب درسی پاسخ گزینه ۱ است

۴۴۸. عبارت اول ← پدیده نوک‌زبانی

عبارت دوم ← پدیده آماده‌سازی

صفحه ۷۴ و ۷۵ کتاب درسی پاسخ گزینه ۲ است